

# Závěrečná zpráva o hodnocení doktorského studijního programu na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci

únor 2013

## Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání ve dnech 13.-15. září 2010, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písmeno a) zákona č. 111/1998 S. o vysokých školách a o změnách a doplnění dalších zákonů (Zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení doktorských studijních programů.

Pro hodnocení doktorských programů na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen FTK UP) jmenovala AK účelovou pracovní skupinu (dále ÚPS) ve složení: prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc. (předseda – Lékařská fakulta UK v Hradci Králové), prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc. (členka AK), prof. PaedDr. Ludmila Jančoková, CSc. (Fakulta humanitních věd UMB v Banské Bystrici), doc. PaedDr. Aleš Suchomel, Ph.D. (FPHP TU Liberec), doc. Mgr. Ladislav Čepička, Ph.D. (FPE ZČU v Plzni).

AK vycházela ze sebehodnotící zprávy fakulty, dalších materiálů zpracovaných a předložených fakultou (kompletní dokumentace k doktorskému studiu, seznamy publikační činnosti doktorandů, doklady o průběžném hodnocení doktorandů, doklady o absolventech doktorského studia, doklady o doktorandech, kteří studium nedokončili), dále z veřejně dostupných informací a konečně z poznatků získaných při hodnotící návštěvě, která se uskutečnila dne 15. 1. 2013. Členové ÚPS se setkali také s doktorandy (prezenční i kombinované formy) a diskutovali s nimi o jejich zkušenostech s doktorským studiem na fakultě.

Za účelovou pracovní skupinu se návštěvy zúčastnili: prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc., doc. PaedDr. Aleš Suchomel, Ph.D. (Prof. PaedDr. Ludmila Jančoková, CSc. nedorazila pro dopravní kalamitu způsobenou nesjízdností silnic.)

Za FTK UP se jednání zúčastnili: doc. PhDr. Zbyněk Svozil, Ph.D. (děkan), prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D. (proděkan pro vědu a výzkum a předseda oborové rady), prof. RNDr. Miroslav Janura, Dr. (garant doktorského studijního programu Kinantropologie), prof. PhDr. Karel Frömel, DrSc.

## Charakteristika doktorského studia na FTK UP

FTK UP má akreditován jeden doktorský studijní program v prezenční i kombinované formě, a to v češtině; i angličtině (viz tab. 1).

Tab. 1 Akreditovaný studijní program na FTK UP Olomouc

Doktorský studijní program	Standardní doba studia	Aktuální počet studentů (P/K)	Platnost akreditace
Kinantropologie	4 roky	50/35	31. 7. 2017

## **Výzkumná činnost**

Fakulta řešila výzkumný záměr MŠMT a pravidelně získává grantové projekty GA ČR i Ministerstva průmyslu a obchodu. Fakultě se podařilo zformovat a udržet celorepublikový výzkumný tým, který koordinuje výzkumnou činnost na FTK UP a vtahuje do řešení projektů doktorandy.

Neběžné je získání dvou výzkumných grantů Národního ústavu zdraví v USA a výrazný podíl fakulty na celoevropských výzkumných aktivitách (příprava a podání projektu deseti zemí do 7. rámcového programu; celoevropský výzkum pohybových aktivit seniorů). Na všech grantech spolupracují doktorandi a podílejí se také na publikačních výstupech. Podle stávající metodiky Rady vlády má FTK UP nejvyšší publikační produktivitu v oboru kinantropologie v České republice.

## **Akademičtí pracovníci**

Většina školitelů jsou interní pracovníci FTK UP a každý z nich má na starost určitou oblast bádání v kinantropologii. Hodnotícím kritériem je zejména kvalita publikační činnosti školitelů a procento jejich doktorandů, kteří úspěšně ukončí studium. Provádí se hodnocení kvality práce školitelů i z pohledu doktorandů.

V rámci Univerzity Palackého dochází k mezioborovým přesahům. Pracovníci FTK UP spolupracují s přírodovědeckou, filozofickou, lékařskou fakultou, fakultou zdravotnických věd.

Výběr oponentů disertačních prací je v pořádku. Rozdíly byly shledány v délce, struktuře a míře podrobnosti posudků. Bude třeba, aby vedení FTK UP stanovilo rámcovou strukturu posudků, aby se každý oponent musel vyjádřit ke všem důležitým aspektům posuzované disertační práce a uvedl i dotazy pro obhajobu práce.

## **Předpisy, dokumentace**

Obecně lze konstatovat, že FTK UP dbá na kvalitní dokumentování doktorského studia. Předložené materiály splňují všechny potřebné náležitosti.

AK s uspokojením konstatuje, že při schvalování témat disertačních prací i konkrétních výzkumných projektů fakulta přihlíží (protože jde o výzkumy na lidech) také k *etickým* aspektům výzkumů. Velké procento prací prochází schvalováním etickou komisí. Do budoucna by tímto schvalováním měly procházet všechny práce.

## **Studenti**

Zájemci o studium se rekrutují ze 75 % z absolventů vlastní fakulty, zbývajících 25 % je z celé republiky a ze zahraničí. Uchazeč (zejména ten, který není absolventem FTK UP) přikládá k přihlášce doporučující dopisy odborníků. Materiální zajištění doktorandů (prostory, přístup do databází, přístroje) je bezproblémové, nároky na jejich práci vysoké a každý rok odchází ze studia průměrně 6 doktorandů. Běžná doba studia je 5 let, dokončení za 4 roky je spíše výjimkou.

Protože dominují studenti prezenční formy, podílejí se systematicky na chodu pracoviště. Intenzita zapojení záleží na školiteli. Z rozhovoru s doktorandy vyplynulo, že bude

třeba optimalizovat zapojení doktorandů do práce na katedrách tak, aby nedocházelo k jejich přetěžování na úkor studia.

Fakulta se snaží zajistit doktorandům zahraniční stáže a výjezd je kreditově ohodnocen. Za posledních pět let vycestovalo 25 doktorandů (Evropa, Izrael, USA). Existuje též smluvní spolupráce s USA (Valdosta State University), která zajišťuje každoročně výjezd dvěma doktorandům. Délka zahraničních stáží se pohybuje od jednoho týdne do jednoho semestru. Z rozhovoru se studenty vyplynulo, že ani v případě zahraničních stáží, ani účasti na zahraničních konferencích nepocítují problém se získáváním finančních prostředků. Fakulta se o ně dobře stará.

### **Výzkumná a publikační činnost doktorandů**

Jak už bylo řečeno, doktorandi jsou zapojeni do výzkumných týmů a podílejí se také na publikační činnosti fakulty. Pokud jde o specifický vysokoškolský výzkum, jsou získané prostředky přerozdělovány v rámci fakultních interních grantů. V období 2008-2012 se na těchto projektech podílelo 106 doktorandů.

Disertační práce jsou zpracovány jednotným způsobem. Po formální stránce je zřejmé, že fakulta dbá na to, aby práce měly všechny odpovídající náležitosti.

### **Závěry**

AK konstatuje, že doktorské studium na FTK UP je velmi dobře vedeno a probíhá kvalitně. Je zavedena důkladná kontrola kvality práce doktorandů a nároky na jejich práci jsou vysoké. Při uskutečňování doktorských studijních programů se objevují problémy obecnějšího rázu, které vyžadují systémové řešení (jsou konkretizovány v doporučeních).

### **Doporučení**

1. V programu Kinantropologie činí poněkud obtíže trojí vnitřní zaměření: biomechanický směr, společenskovední směr kinantropologie a biomedicínský směr kinantropologie. Jedním z možných řešení (k němuž se přiklání i fakulta) je zdůraznit v disertačních pracích integrující aspekt, společné „jádro“, jímž je motorika, pohyb člověka.
2. V programu Kinantropologie se poněkud neorganicky objevují i práce, které lze zařadit spíše pod směr označovaný jako „zážitková pedagogika“ a ten patří na Pedagogické fakulty. Fakulta musí přehodnotit akceptování takových témat a přijímat pouze témata, jejichž těžiště je skutečně v kinantropologii.
3. V programu Kinantropologie je třeba vyřešit výrazné disproporce v počtu doktorandů připadajících na jednoho školitele. U 21 školitelů je variační rozpětí počtu doktorandů od 1 do 14, medián je 2.
4. Ve fakultních předpisech je třeba lépe konkretizovat po kvalitativní i kvantitativní stránce výstupní požadavky na studenta doktorského studia. Stanovit minimální požadavky na typ publikovaných prací (článek v časopise s IF, článek v časopise indexovaném v databázích typu SCOPUS, článek v časopise zařazeném na seznam Rady vlády atd.), žánr publikace (původní výzkumná práce apod.). V případě mezioborových publikací (kdy jde o větší počet autorů) konkretizovat i to, která publikace bude doktorandovi uznána jako klíčová vzhledem k pořadí autorů.
5. Bude vhodné, aby se všechny tři fakulty, které se věnují kinantropologii a biomechanice (FTVS UK, FTK UP, FSpS MU) dohodly na pořádání společné konference studentů

doktorského studia. Pro rozvoj oboru není účelné, aby si každá fakulta pořádala jenom svoji vlastní, lokální konferenci. Měla by následovat ještě jedna, vyšší úroveň.

### **Kontrola plnění závěrů**

AK žádá u studijního programu Kinantropologie předložení kontrolní zprávy o naplňování uvedených doporučení k 31.12. 2015.